JADERNÁ ENERGIE PATŘÍ MINULOSTI

Velké jaderné reaktory v Evropě postupně stárnou a odchází ze scény, protože jsou drahé, jejich provoz je riskantní a produkují nebezpečné jaderné odpady. Také Česko musí řešit své budoucí energetické zdroje. Budeme se vracet k problematickým atomovým elektrárnám nebo konečně podpoříme investice do vývoje a využívání domácích obnovitelných zdrojů energie, český průmysl a perspektivní pracovní místa?

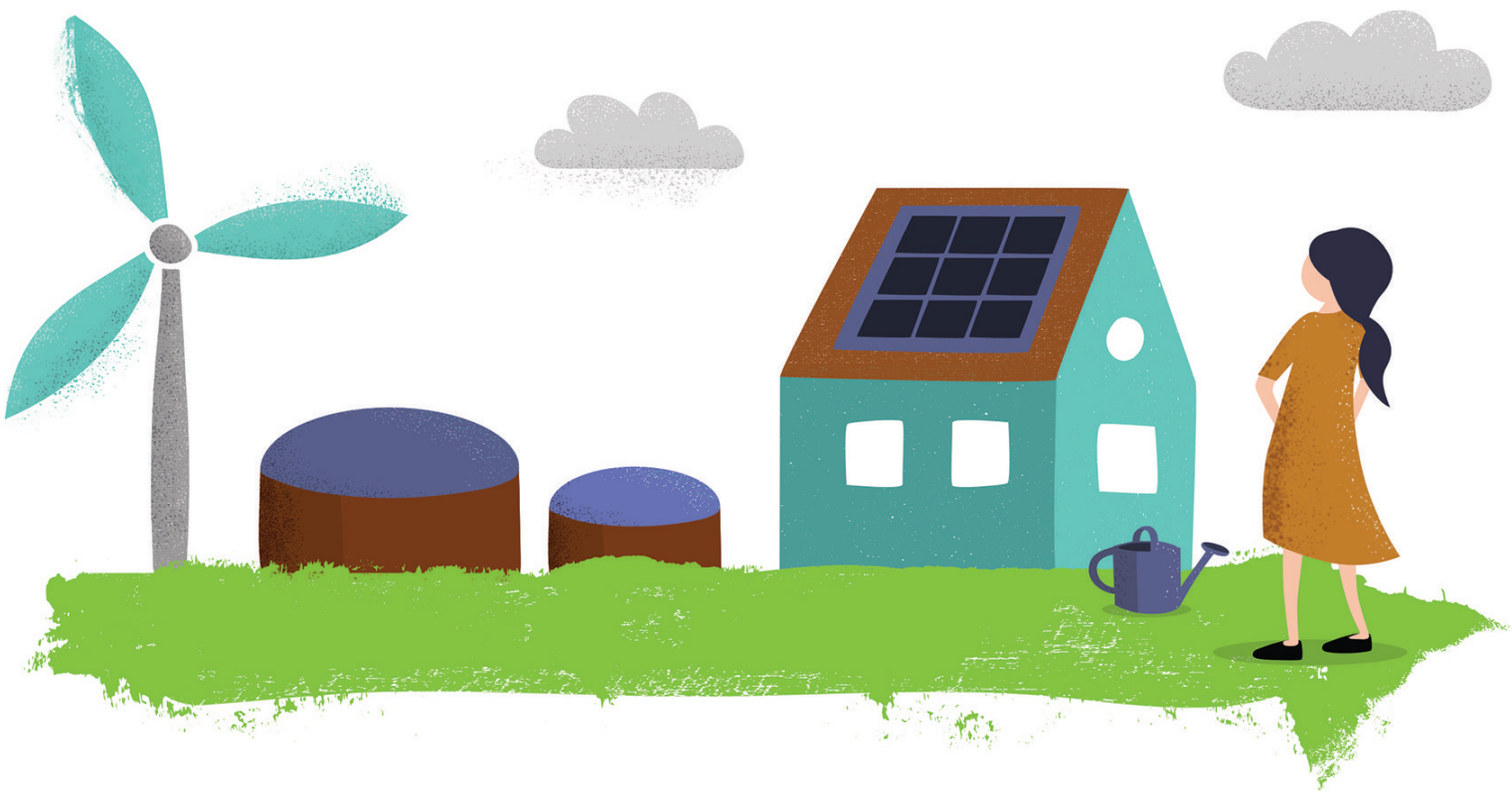

Proč nemá jádro budoucnost?

Celkový výkon všech jaderných reaktorů na světě je 0,4 TW, zajišťuje 11 % výroby elektřiny a stále klesá. Staví se méně jaderných reaktorů, než kolik je zapotřebí pro náhradu dožívajících.
K úpadku využívání jaderné elektřiny vedou tři hlavní důvody.

- Nebezpečná technologie
- Příliš drahá a státem dotovaná
- Zdlouhavá a nejistá stavba

Velmi drahý špás, který zadluží

Stavba nového reaktoru není levná záležitost. Žádá si vysoké investiční náklady, a proto se jaderná elektřina nemůže uplatnit na trhu bez silné státní podpory.

6800 eur/kW

Průměrná cena výstavby nového reaktoru v čase roste. Například náklady rozestavěného reaktoru ve francouzském **Flamanville** se z původně očekávaných 3,3 miliardy € vyšplhaly na **10,9 miliard (6 812 €/kW)** a ještě nejsou u konce. Podobný osud potkal zatím nespuštěný reaktor ve finském Olkiluoto. Reaktor **Hinkley Point C** ve Velké Británii startuje rovnou na **7120 €/kW**. K tomu připočtěme miliardy na dopravní infrastrukturu a náklady na likvidaci zamořené elektrárny po ukončení provozu a na vybudování a provoz hlubinného úložiště vyhořelého jaderného paliva.

1350 eur/kW

Investice na výstavbu větrných elektráren na pevnině naopak dlouhodobě klesají. Ještě rychleji pak klesají ceny solární elektřiny.

Čistá energie z jádra? Ne tak docela

Čistotu energie nelze hodnotit jen podle emisí. Těžba rudy, výroba palivových článků a likvidace vyhořelého paliva extrémně zatěžují životní prostředí.

0,1 % uranu

Ruda obsahuje mizivé množství uranu, který se získává chemickým zpracováním. Poté zbyde ohromné množství odvalů, hlušiny a toxických kalů.

4000 tun vyhořelého paliva

Tolik po sobě zanechají Temelín a Dukovany. Pokud se jejich životnost prodlouží, množství ještě vzroste.

Kam s ním?

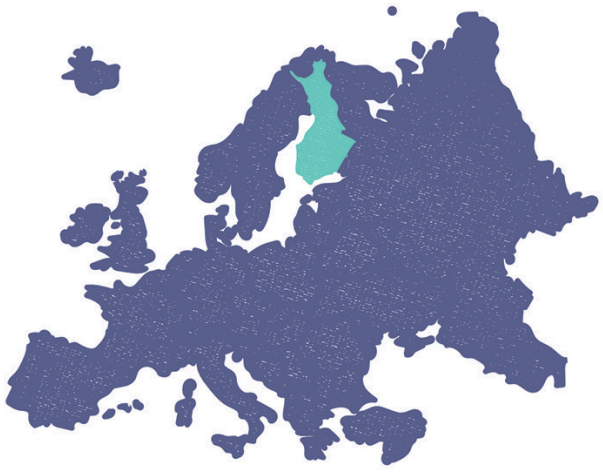

Radioaktivní odpad se bude rozpadat stovky tisíc let a musí se izolovat od všeho živého. Ani 60 let od spuštění první komerční jaderné elektrárny nemáme způsob, jak vyhořelé palivo bezpečně zlikvidovat, místo toho se skladuje v blízkosti elektráren.

Finsko jako jediná země na světě po více než 30 letech hledání vhodného místa a jednání s obyvateli začalo v roce 2018 budovat první hlubinné úložiště jaderného odpadu. V České republice nemáme žádnou záruku, že optimální hlubinné úložiště najdeme. Následky si odnesou generace potomků.

Jádro ochlazovat klima nepomáhá

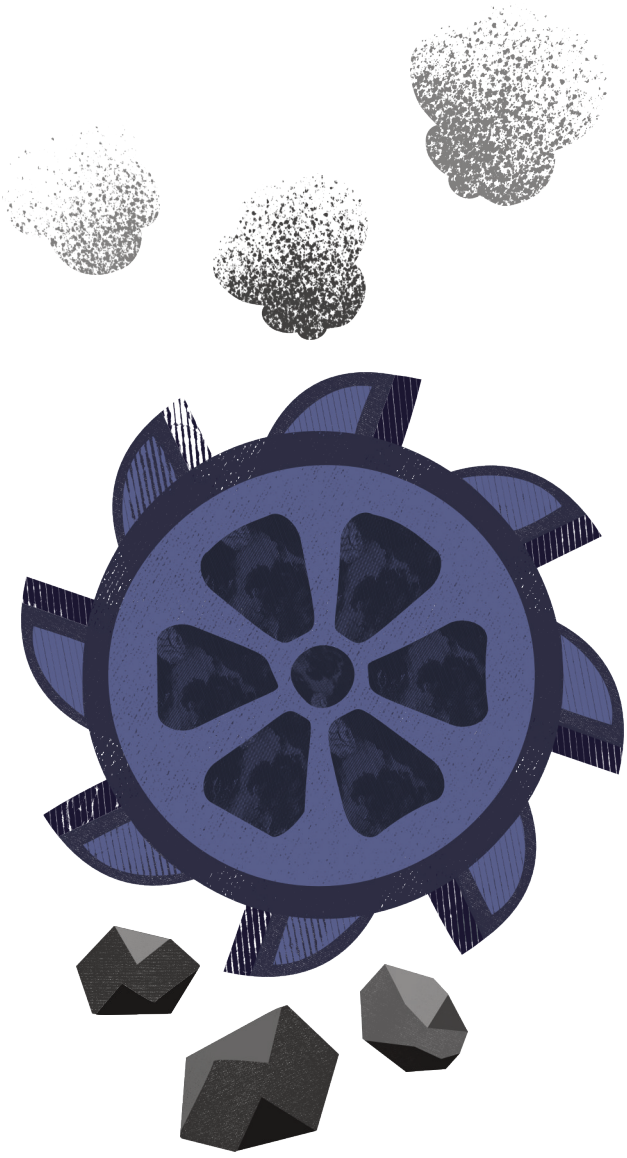

Těžba, zpracování a přeprava uranu vyprodukují až **25x více emisí CO_2** než vznikne při výrobě a instalaci odpovídajícího množství větrných turbín.

Kvůli stále častějšímu suchu klesá dostupnost vody na chlazení reaktorů, např. v Česku to omezuje plány na nový reaktor v Dukovanech. Ty přímo chlazené na velkých řekách musí být odstavovány, když je teplota vody moc vysoká.

Rukojmí velkých společností? Děkujeme, už stačilo

Výroba atomové energie je doménou velkých firem. Neobejde se bez podpory státu, který pro ni vytváří zvýhodněné legislativní a ekonomické podmínky.

Malé obnovitelné zdroje mohou být plně pod kontrolou jednotlivců a místních komunit. Dávají jim nezávislost na velkých firmách a na dovozu uhlí či uranového paliva.

Nadměrné riziko

Dopady jaderné havárie se vůbec nedají srovnávat s důsledky případné nehody větrné elektrárny nebo bioplynové stanice. A týkají se i moderních reaktorů. Uběhlo teprve pár let od katastrofy v japonské jaderné elektrárně Fukušima.

Rizikové jsou i technologie, které s jadernou energetikou bezprostředně souvisejí – těžba uranu, jeho obohacování, přepracování vyhořelého paliva. Velmi drahé a složité je jejich zabezpečení proti vojenskému či teroristickému zneužití.

Energetická závislost na dovozu by vzrostla až na 70 % v roce 2040

Česká energetická koncepce počítá s velkým zvýšením podílu jaderné energetiky a současně s vysokou závislostí na dovozu. Jak je to možné? Jediným dodavatelem jaderných palivových článků do České republiky je totiž Rusko. Závislost na této autoritářské zemi ohrožuje naši ekonomiku i dosavadní liberálně demokratickou a prozápadní orientaci.

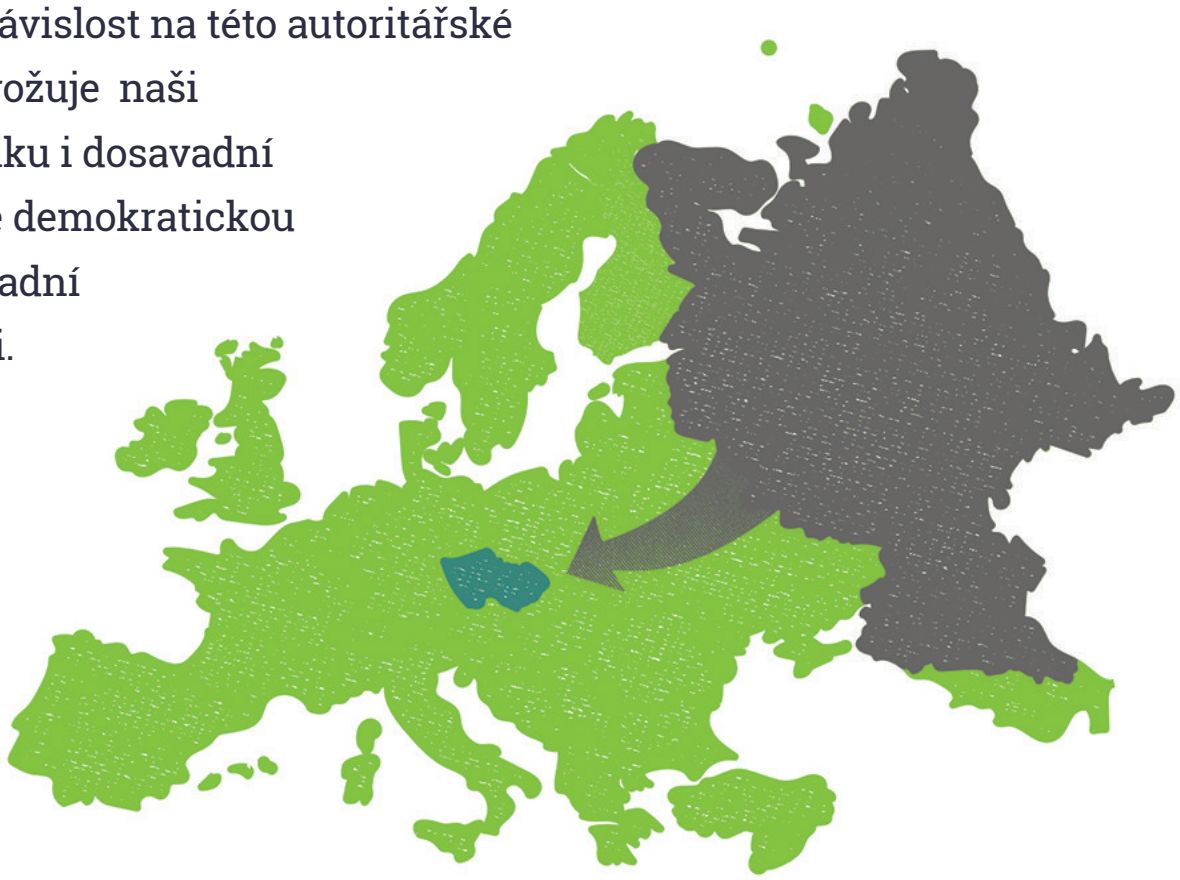

6 doporučení pro českou vládu

Odpovědný státník nevsadí vše na jednu kartu. Česká republika potřebuje promyšlenou, realistickou a moderní energetickou politiku.

1

Odložte rozhodnutí o způsobu financování a stavby nových jaderných reaktorů a zajistěte, že doba dalšího provozu stávajících jaderných reaktorů bude posuzována striktně odborně a klíčovou otázkou bude bezpečnost provozu.

Začněte neprodleně s přípravou nové státní energetické koncepce, jejímž hlavním cílem bude co největší a nejrychlejší snižování emisí skleníkových plynů a která urychlí odstavení uhelných elektráren, využije možností energetické efektivity, úspor a dostupného potenciálu obnovitelných zdrojů. Podpořte tím rozvoj inovací a modernizaci celé české ekonomiky.

2

3

Při přípravě koncepce otevřete debatu nezávislým expertům i veřejnosti a umožněte předkládání a posouzení věcných argumentů.

Odblokujte stagnaci v sektoru obnovitelných zdrojů, přijměte novelu zákona podporující využívání domácích obnovitelných zdrojů a na místo dotování nových jaderných bloků podpořte domácí výrobu čisté energie. Změňte vládní výbor a zmocněnce pro jadernou energetiku na výbor i zmocněnce pro energetickou budoucnost a zahrňte do jeho cílů hlavně energetickou efektivitu, obnovitelné zdroje energie a snižování emisí skleníkových plynů.

4

5

Nečekejte a investujte do modernizace distribuční soustavy, která musí být připravena využít potenciál rychlého nástupu decentrální výroby a akumulace energií, ale také řešit potřeby nabíjení elektromotorů v dopravě.

Problém vyhořelého jaderného paliva, které tu zůstává po jaderné energetice, vyřešte s rozvahou, zcela transparentně a s důrazem na dlouhodobou garanci bezpečnosti i souhlas dotčených komunit.

6

www.zelenykruh.cz

green circle
zelený kruh
Asociace ekologických organizací